



MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par M. Lex Delles), M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam (par Mme Josée Lorsché), Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott unzefroen?

(Assentiment)

Merci. Da froe mer déi un. An dat ass dann esou decidéiert.

A mir géifen dann zum nächste Projet iwwer-
goen, de Projet 7088, eng Ofännerung vum
Gesetz iwwert d'Loftverschmutzung. An
d'Wuert huet erëm de Rapporteur, den Här
Henri Kox.

7. 7088 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 21 juin 1976 relative à la lutte contre la pollution de l'atmosphère

Rapport de la Commission de l'Environnement

► **M. Henri Kox** (déi gréng), rapporteur.-
Merci, Här President. Et schléissit u sech un dat
un, wat mer virdrun diskutéiert hunn. Hei geet
et ëm d'Gesetz vum 21. Juni 1976, wat amen-
déiert gëtt, eben, wéi gesot, iwwert d'Loft-
qualitéit. An et betrëfft haaptsächlech d'Ben-
sinner, also d'Carburanten, den Diesel wéi de
Bensinn an awer och d'Biocarburanten, wéi déi
genannt ginn. An et ass eng Applikatioun oder
Ëmsetzung vun enger Direktiv 9870/CE, déi an
dësem Gesetz verankert gëtt. An et geet an där
Direktiv haaptsächlech drëms, eben och eng
Reduktioun vun den Zäregase vun deene Car-
burante virzegesinn an dat ëm 6% bis 2020.

Déi Direktiv ass zwar schonn ëmgesat ginn,
awer an engem Règlement grand-ducal. An hei
geet et drëms, dat an dat Gesetz ze inte-
gréieren. Firwat an dat Gesetz? Ma an deem
Gesetz ginn awer heimmadder d'Sanktiounen
festgeluecht, fir wann ee sech net dorun hält.
An Dir kennt jo déi Geschicht ëm d'Biodieselen
a Biogate, ech wëll do net op déi Detailler
agoen, mä hei gëtt dat an d'Gesetz integréiert,
dass éischtens Sanktiounen kënnen gemaach
ginn. A wann ee vu Sanktiounen schwätzt,
Amenden, da muss een awer och deemjéinege
Rekursméiglechkeete ginn. An dat gëtt dann
och mat engem Amendement entspriechend
verankert.

An déi zweet Saach ass natierlech och, fir
d'Recherche, fir feststellen, ob ee sech net
drun hält, och méi breet opzemaachen, gëtt
hei adaptéiert, dass och eng Ëmweltge-
werkschaft sech deem uschlësse kann an och
ebe kloer kann, wann ee sech net dorunner
wëllt halen. An dofir ass et eng Ëmännerung
vun dem Gesetz vum 21. Juni 1976.

De Statsrot hat eng Rei vu Remarquen, ënner
anerem och eng Opposition formelle, ins-
besondere well d'Definitioune vun deenen
eenzelne Carburanten net eendäiteg genuch
waren. An déi sinn dann och entspriechend
agefloss, soudass mer eng zweet Navette
gemaach hunn, oder eng éischt Navette mam
Statsrot, fir eben déi Klarifikatiounen am Gesetz
festzehalen.

Déi zwou Chamberen, d'Chambre des Métiers,
mengen ech, d'Chambre des Métiers huet en
Avis ginn, an deem u sech näischt inhaltlech
zum Gesetz gemaach gouf.

D'Gesetz selwer gouf de 7. November 2016
deposéiert. Wéi gesot, de Statsrot hat eng
éischt Remarque, dofir déi Opposition formelle.
Déi hu mer do kennen änneren. De 15. Februar
2017 gouf ech als Rapporteur bestëmmt. Den
2. Avis vum Statsrot koum de 24. Abrëll 2017.
An et ass nach eng zweet Navette gemaach
ginn, effektiv, fir dat alles ze klarifiéieren, wat
de Statsrot wollt hunn. An deen ass den 13.
Juni 2017 komm. An den 21. Juni hu mer dëst
Gesetz eenheetlech, also unanime an der
Kommissioun ugeholl. An ech géif dann och
hei den Accord vu menger Fraktioun zu dëser
Gesetzesännerung bréngen. Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci
dem Här Rapporteur. An d'Wuert huet elo den
Här Oberweis.

Discussion générale

► **M. Marcel Oberweis** (CSV).- Här Presi-
dent, Dir Dammen an Dir Härren, Madamm
Ministesch, och elo erëm eng Kéier dem Henri
Kox Merci fir säi schrëftlechen a mëndleche
Rapport.

Wéi e gesot huet, ass dëse Projet de loi erëm
eng Kéier e Stéckelche Bausteng an enger
verbesserter Ëmwelt- oder Loftqualitéit. Dat ass
ze begreifen a vun alle Bänke gëtt dat jo och
gemaach.

Mä maache mer ons awer keng Illusiounen!
D'Zuel vun de Gefierer am Verkéier wiest
bestänneg, siefen dat PKWe wéi LKWen. Hei an
och an der drëtter Welt oder an de Schwel-
lelänner, dat ass ganz kloer. Et gëtt méi
Bensinn, méi Diesel verbraucht an domadder
klammen awer weltwäit d'Emissiounen vun
Dreifhauseffekter.

Ee Véierel vun allen CO₂-Emissiounen gëtt dem
Verkéier zougeuerdet. An de Weltklimarot
huet a sengem Paper d'lescht Joer gesot, si
schätzen eng Verdeubelung bannent 30 Joer.
Awer net nëmmen den CO₂ ass ee vun den
Dreifhausgasen, déi mer musse bekämpfen, vill
méi schlëmm ass och nach de Stéckstoff. Dat
ass zwar keen Thema heivun, ech wëll just der-
bäi verweilen, dass mer net vergiessen, dass
dat alles konnex ass am Verkéier.

Oft läit dee Wäert wäit iwwert dem Seuil vu 40
Mikrogramm pro Kubikmeter, an d'Weltge-
sondheetsorganisatioun schreift dat jo esou vir.
Si wëllt de Wäert souguer erofsetzen. An
engem rezenten Artikel konnt ech liesen, dass
d'NOx-Emissiounen vun den neien Dieselmotoren
mat der Euronorm 5 méi héich si wéi déi vun
der Euronorm 4. D'Fro ass déi: Wou ass d'Ent-
wécklung do higaangen?

De Grenzwäert läit momentan bei 80 Milli-
gramm pro Kilometer. An a Wierklechkeet,
wann ech emol heiansdo esou eng Autoszeitung
an de Grapp huelen, stellen ech fest, bis
zu 1.000 Milligramm pro Kilometer gëtt do
ausgestouss, wäit iwwert dem Seuil, deen er-
laabt ass.

Dat gesot, wollt ech awer op ee Punkt an dem
Exposé des motifs hiweisen, dee mech awer in-
terpelléiert huet. Et geet iwwert de Rekurs vun
de Biocarburanten, mat deenen d'Fournisseu-
ren d'Zil vun de 6%, déi den Henri Kox uge-
sprach huet, erreeche sollen. Et gouf heibanne
schon ëffers iwwer Biocarburante vun der
éischter an der zweeter Generatioun geschwat.
Mir waren ons deemools eens, déi éischt Gene-
ratioun kéint et jo wuel net sinn, well dat sinn
d'lesswueren an den Tank gestach, an dat
kann, wann ech déi Millenniumgoals 2030 ku-
cken, jo wuel net goen, dass mer lesswueren
huelen, fir an den Tank ze stiechen.

Awer bei der zweeter Generatioun, do ass mo-
mentan e massiivt Uklamme vun dem Uplanze
vu Palmuech. Als Konsequenz ginn et Länner
wéi Indonesien a Malaysia, do ginn et riseg
Flächen, gréisser wéi Benelux, déi ofgebrannt
ginn, ofgeholzt ginn, fir do ganz einfach Palm-
uechplanzen ze setzen. Net nëmme verléie-
ren d'Mënschen do hir Heemecht, mä och
d'Déieren, ech denken un den Orang-Utan,
dee jo op der Verléiersäit steet, hu keng
Chance méi. Den Afloss op déi regional Biodi-
versitéit hält erschreckend Moossen un. Op
eng schanterlech Aart a Weis gëtt vun de Län-
ner, déi ons hei de Wee wëlle weisen, no-
tamment der USA a China, riseg Lännereien
iwwert de Land Grabbing geholl an da ginn
d'Leit verdréiwten an dorop ginn da souge-
nannte Palmueche gesat. Mëttlerweile si mer
bei 57 Milliounen Hektar, Tendenz klammend.

A wat nach vill méi erschreckend ass, wann ee
liest, an do war, dass do Kannerarbecht ge-
maach gëtt, dass Kanner agesat ginn op de
Plantagen an d'Kanner gi bespreit mat dem
Herbicide Paraquat. Déi stierwen ons do
eweck, mä mir fueren hei monter mat Autoe
weider an hannerfroen dat net.

Et gëtt mëttlerweile scho gudd Usätz. Gott sei
Dank nëmmen huet de WWF sech elo do res-
ponsabel gezechent an huet de ronnen Dësch
fir eng nohalteg Palmuechproduktioun age-
ruff, den RSPO.

Meng Fro dann un d'Madamm Ministesch, eng
ganz kleng Fro: Wellech Garantien hu mir dann
iwwerhaupt, dass mir hei am Land mat zertifi-
zéiertem Palmuech iwwer ons Fournisseure
beliwert ginn, déi jo ausserhalb dem Land
sinn, Rotterdam a weess Gott wou, an déi ons
de Carburant an d'Land bréngen?

De beschte Wee ass - maache mer ons näischt
vir heibannen! - de Wee iwwert déi douce Mo-
bilitéit, wa mer net méi wëlte fueren. Mä leider
gëtt nach gefuer. Mä an engem Land, wou et
700 Autoen op 1.000 Leit gëtt, ass dat a
mengen Aen e schwieregt Unterfangen.

Merci fir d'Nolauschteren an ech bréngen den
Accord vun der CSV an.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci
och. Dann huet d'Wuert den Här Roger Negri.

► **M. Roger Negri** (LSAP).- Villmools Merci,
Här President. Och e grouse Merci un eise
Rapporteur Henri Kox.

Als LSAP si mer frou, dass een elo gesäit, dass jo
en Ëmschwong kënn vum Diesel op de Bensin-
ner, wat effektiv eis Ëmwelt nach vill méi
schount, an zemools mat dësem Gesetz gëtt
dat jo ënner Strof gesat. Dofir gi mer och do-
madder den Accord vun eiser Fraktioun. Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.-
Merci. Da wär et um Här Hahn.

► **M. Max Hahn** (DP).- Ech kann et och ganz
kuerz maachen. Merci dem Rapporteur an ech
ginn den Accord vun der Demokratescher Par-
tei.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.-
Merci. Dann den Här Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Här Pre-
sident, villmools Merci. Och Merci un den Här
Kox fir säin, mengen ech, zweete Rapport de
Mëten.

► **Une voix**.- Drëten.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Den
drëtte schonn!

Et ass fir eis e Gesetz, wat mer gär géife mat-
stëmmen, wann et hei just ëm de Schutz vun
der Atmosphär géif goen, also ëm d'Re-
duktioun vu Schadstoffen an den Treibstoff.
Mä déi Analys eleng gräift ze kuerz.

Et sinn eng Rei Aspekter, déi ee muss kucken.
Dat éischt ass natierlech duerch déi nei Donne
an der internationaler Klimadiskussioun. Ebe
well d'Amerikaner erausginn, stellt sech och
d'Fro vun der Kompetitivitéit am Transportse-
teur nei an notament am Lofttransport. Mir
mussen also kucken an den Diskussiounen, déi
mer an der nächster Zukunft, an den nächste
Jore féieren, wéi eng Länner sech nach zu wéi
engen Ziler eventuell engagéieren a wéi eng
Konsequenzen dat huet an deene Beräicher,
wou mir e kommerziellen internationalen Inter-
ressi hunn, fir do eng konkurrenzuel Situatioun
kennen ze erhalen.

Dat Zweet ass, et ass e ganz strengt Gesetz. An
e Reflex, dee mer ëmmer erëm feststellen, dat
ass, datt eng Tendenz besteet, zemools am Ëm-
weltberäich ganz besonnesch streng ze sinn.
Och mir sinn der Meenung, et sollt ee streng
sinn. Mä ech wëll an e puer Wieder erklären,
datt et och Grenze gëtt.

Éischtens gëtt emol hei de Code de procédure
civile an deem Sënn ëmgeännert, datt net
d'Douane soll Strofen anzeien, mä direkt den
Enregistrement. An et ass och en Automatism-
mus bei Strofen, dat ass och eppes, doriwwer
kann ee laang philosophéieren. Mä ech wëll hei
just feststellen, datt relativ héich Strofe relativ
séier automatesch verhaange ginn. Och dat ass
eppes, wat mech als Bierger a priori net be-
geeschtert.

Mä eisen Haaptproblem bei dëser Diskussioun,
wéi dacks am Ëmweltberäich, ass, datt mir als
ADR keng parallell Justiz wëllen, keng parallell
Police, kee parallele Parquet. An dat ass awer
ëmmer méi an deenen Ëmweltgesetzgebun-
gen, wou d'Bauern dacks betrëfft si mat be-
sonnesch strenge Kontrollen, wou Dag an
Nuecht kënnen Installatiounen besicht ginn,
souguer den Domizil ka besicht ginn. An de
System ass eigentlech ëmmer, datt d'Membere
vun der Administration de l'environnement de
Statut vum Officier de police judiciaire kréien,
wéi och an dësem Gesetz, wou d'Kadere vun
der Kategorie A1 an A2 dee Pouvoir kënnen
kréien. An da kënnen se Dag an Nuecht déi In-
stallatiounen besiche goen, inklusiv les locaux ré-
servés à l'habitation, den Domizil, vun hallwer
siwe moies un. Ass dat néideg?

Éischtens, wann et onbedéngt néideg ass, géif
et jo duer, wann d'Police dat géif maachen,
eventuell mat enger spezieller Formatioun an
opgrond vun engem Mandat. Musse mer all
Kéiers der Ëmweltverwaltung déi do Pouvoir
wierklech ginn? Geet net eng Police mat där
néideger Formatioun, deem néidege Personal
duer, fir dat ze maachen?

An och mam Parquet muss ee sech eng Kéier
iwwerleeën, ob mer déi Evolutioun, déi mer an
deene leschte Joren haten, fir bei den ONGen
eigentlech ëmmer zouzeloossen, fir kënnen
Plainte ze féieren, ob dat haut nach justifiéiert
ass. Fréier, a mir hunn dat och esou gesinn,
wor et vläicht wichteg, fir e gewëssenen Drock
an der Ëmweltpolitik ze maachen, well net jidd-
wereen dat eescht geholl huet. An da war et
gutt, fir och den Ëmweltschutzorganisatiounen
e gewëssene Rôle ze ginn. Haut ass dat
anescht. Haut ass dat anescht, well all politesch
Partei sech zum Ëmweltschutz bekennt, well e
groust Bewosstsinn an der Economie bei alle
Partner ass, datt dat wichteg ass, datt et muss
gemaach ginn.

An et steet am Gesetz eppes, wat interpelléiert.
De Ministère public, also de Parquet, souguer
wann en d'Totalitéit vun deenen Interesse soll
verdeedegen, déi hei am Gesetz enumeréiert
sinn - esou steet et wuertwärtlech dran, d'To-
talitéit vum Intérêt social gëtt ofgedeckt duerch
de Ministère public -, gi mer trotzdem nach
den ONGe Pouvoiren, fir kënnen Plainte ze féie-
ren. An do stellt sech d'Fro, genausou wéi mat
de Pouvoir vun de Membere vun der Adminis-
tration de l'environnement mat Polizeirechter,
ob mer dann net sollt mat engem Parquet ze-
fridde si vu Spezialisten, vu Juristen an ophalen,
fir parallell Parqueten oder parallell Institutio-
nen do anzeféieren.

Et ass eng Fro vun der Rechtsstaatlechkeet.
Well och déi ONGe si jo net ëmmer fräi vun In-
teressen. Et ass jo net esou, datt, well een eng
Ëmweltschutzorganisatioun ass, ee vun haut op
muer fräi vun Interessen, fräi vun Afflës ass an
nëmmen der gudder Saach géif déngen. Och
do gëtt et Interessen, och do gëtt et finanziell
Interessen, och do gëtt et Interessengruppen. An
et gëtt keng demokratesch Kontroll.

E Parquet muss sech weinstens géintiwwer
enger Justiz, engem Justizminister justifiéieren,
en ënnersteet deem zum Deel, dee sengersäits
vun engem Parlament kontrolléiert gëtt. Eng
Ëmweltschutzorganisatioun ënnersteet kenger
vun deene Kontrollen. An och do muss een
also ganz bewosst op d'Risiken opmierksam
maachen. Mir sinn interesséiert als ADR, datt
d'Problemer am Ëmweltschutzberäich juris-
tesch a polizeilech esou verfollegt ginn, wéi et
néideg ass, ouni iwwerdréiwwe Strenge an am
strikte Respekt viru rechtsstaatleche Strukturen.
An an dat wëlle mer eis halen. An dofir stëmme
mer dëst Gesetz net mat.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.-
Merci. A leschten ageschriwwene Riedner ass
den Här David Wagner.

► **M. David Wagner** (déi Lénk).- Merci, Här
President. Bon, d'Gesetzesännerung vun haut
betrëfft déi 6%eg Verbesserung vun der Spritt-
qualitéit. Déi kritt elo Gesetzeskraaft an et sinn
Amendé virgesinn, déi e Fournisseur bei engem
Verstouss géint déi Oplagen an Zukunft be-
zuele muss. Iwwert d'Héicht vun der Amende
kéint sech natierlech diskutéiere loosser. Mä
am Kader vun der Direktiv iwwert d'Qualitéit
vum Spritt, déi hei ganz einfach an d'national
Gesetzgebung transposéiert gëtt, verstoppt
sech awer och eng vill méi prinzipiell Diskus-
sioun.

Éischtens stellt sech d'Fro vum Stellwäert vum
Agrospritt, dee fir d'Erreche vun dësem
6%egen Zil bei anere Spritt ka bäigemëscht
ginn. Ech mengen, den Här Oberweis ass vir-
dru ganz gudd dorobber agaangen. De grou-
sen Deel vun deem Agrospritt kann näamlech
weiderhin aus Planze kommen, déi eigentlech
primär fir d'mënschlech Nutritioun kultivéiert
ginn. A mir wësse jo och ganz genee, datt
duerch dëse Verdrängungseffekt d'Produktioun
vun lesswueren weltwäit méi kleng gëtt an
d'Präisser klammen. D'Resultater vun dëser Po-
litik kennen mer: Ënnerernäerung an Hongers-
néit, groust mënschlecht Leed, dat oft zum
Doud oder zur Flucht féiert.

Dernieft weise vill Etüden och, datt duerch
d'Ännerung vun der Buedemnotzung, duerch
d'Ofholzung vu Bëscher, d'Entstoe vu Mono-
kulturen a schlecht Buedemwirtschaft d'CO₂-
Emissiounen tendenziell méi héich sinn, wéi wa
mer keen Agrospritt géifen hierstellen.

Ech ka mech nach erënneren als Journalist viru
bal zéng Joer elo, a Brasilien esou eng Fabrik vi-
sitéiert ze hunn, wou Bioethanol produzéiert
gouf. An do konnt ee sech als Journalist net
mat Employéen einfach esou ënnerhalen,
nëmme mat deenen, déi vun der Direktioun se-
lektionéiert goufen. Dat si ganz fei Betriber.
Also niewebäi gesot: Heiansdo wann et ëm
Geld geet, da verschwénnt d'Meenungsfräi-
heet an d'Fräiheet vun de Journaliste ganz
schnell. Dat dierf een och net vergiessen. Soit!
- Kleng Klammer.

Zweetens stellt sech d'Fro vun der Berechnung
vun der CO₂-Intensitéit vu verschiddenen Ener-
gieträger. An d'Antwort drop steet net am Ge-
setz, mä am Règlement grand-ducal. An do
kann ee gesinn, datt Spritt op Basis zum Beispill
vun de Schistes bitumineux oder eben dem
Sanduech déiselwech CO₂-Intensitéit zouge-
rechnet kritt wéi de konventionelle Pétrol. Dat
dierf awer net sinn, well d'CO₂-Intensitéit vun
Energie op Basis vu Sanduech ëm 50% méi
héich läit wéi beim Pétrol. An derbäi kënn och
nach den CO₂-Ausstouss aus der Extraktioun vu
Sanduech och dem Schistegase, dee verhält-
nisméisseg nach vill méi héich läit.

Geneesou gëtt et grouss Ënnerscheeder duerch
d'Hierkonft vun der fossill Energie a wéi se op
der Plaz extrahéiert gëtt. Och deem gëtt guer
net Rechnung gedroen. Anstatt also derfir ze



suergen, datt knaschteg Energieträger lues a lues verschwannen an hir Importeure méi héich taxéiert ginn, maachen d'Direktiv an déi heiten Transpositioun hinnen d'Dier nach méi grouss op.

Déi 6%eg Verbesserung ka soumat um Pabeier vläicht erreecht ginn, mä a Realitéit gëtt ëmmer méi CO₂ an d'Atmosphär gepompelt. Doudou muss een och nach soen, datt mir als déi Lénk am Dezember 2014 - dat war mäi Virgänger, de Justin Turpel nach - eng Motioun hei abruecht haten, déi genee virun där Gefor gewarnt hat an d'Regierung opgefuerdert hat, fir zu Bréissel ze intervenéieren.

Dat ass, mengen ech, net geschitt. Déi Motioun ass versant, wann een esou wëllt soen. A mir kënnen eis wahrscheinlech och virstellen, firwat. Well kanadesch Energiekonzerner hu mat Hëllef vun hirer Regierung eng grouss Lobby-Aarbecht zu Bréissel gemaach an eng net differenziéiert Approche bei den Energieträger als wichteg Konditioun fir d'Zustanekomme vum CETA-Accord forcéiert, deen ëmmer als esou fantastesch par rapport zum TTIP duergestallt gëtt, wéi Kanada souwisou och esou fantastesch par rapport zu den USA duergestallt gëtt, nëmme well se vläicht e méi charismatesche Premierminister hunn. Mä dat ass d'Iwwerfläch. Et muss een derhannert gesinn.

D'EU-Kommissioun ass doropshin agebrach an huet hir ambitiéis Approche fale gelooss. Ob eis Regierung an dësor Fro einfach just elo den Asaz verschlof huet oder awer a Wierklechkeet d'Zustanekomme vun engem Fräihandelsaccord mat Kanada iwwer klimapolitesch Bedenke gestallt huet, kann nëmme si beäntwerthen.

Dofir, Här President, och wa mir d'Gesetzesännerung u sech ënnerstëtzen, si mer der Meenung, datt déi kruzial a problematesch Punkten net am Gesetz, mä am Règlement grand-ducal stinn. An dofir wäerte mer eis mat Prudence derbäi enthalten.

Ech soen lech Merci.

► **M. Marc Baum** (déi Lénk).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. An d'Wuert huet d'Madamm Ëmweltministesch.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement*.- Här President, Dir Dammen an Härén Deputéierten, fir d'Éischt och mengersäits e grouse Merci un de Rapporteur, den Henri Kox, an un d'Virriedner.

All eis Biocarburanten, déi mer hei zu Lëtzebuerg hunn, sinn als nohalteg zertifizéiert, no de Virgäbe vun der EU. Dat, fir op dem Här Oberweis seng Fro ze äntwerthen. An et ass esou, dass mer wëssen, dass 40% vun de Biocarburanten aus Offall bestinn. Et sinn nach 13% Palmuelech dran. An ech mengen, all deenen, déi hei schwätzen a soen: „Mir musse méi fir de Klimaschutz maachen a mir musse méi maachen, dass mer eis asetze géint d'Ofholzen“, deene ginn ech alleguerte recht. An dat wëll ech och hei eng Kéier soen.

An ech mengen dofir: Dee sécherste Wee ass wierklech, e Paradigmewiessel am Transport ze hunn. Mir als Lëtzebuerg sinn um Schaffen. Mir investéieren haut ganz anescht, wesentlech méi an den éffentlechen Transport an an d'duuss Mobilitéit. Mir versichen, léisungsorientéiert ze schaffen. Dofir: Sécherlech, reduzéieren ass dat eenzegt Mëttel, wat op Dauer wäert hëlfe, fir och eis Klimaziler ze erreechen. An ech mengen, dat huet awer jiddwereen heibanne verstanen, mä ech wollt awer trotzdeem eng Kéier präzis op Ar Fro äntwerthen: Jo, se sinn als nohalteg zertifizéiert, no Virgäbe vun der EU.

Da wëll ech awer nach eng Kéier, well et awer elo zweemol vum Här Kartheiser hei erwänt gouf, op déi nei Donne zrëckgoen. An ech wëll awer nach eng Kéier och op dësor Bün betounen, dass d'Lëtzebuurger Regierung, an ech mengen, jiddweree vun eis huet dat betount an de leschte Joren, wierklech der Meenung ass, dass den Här Trump wierklech e kolossale Feeler gemaach hat, andeems e versicht, mat Politicken aus dem 19. Jorhonnert d'Defien aus dem 21. Jorhonnert ze léisen, dass e réckwärtsgeriicht Politicke mécht an op Dinosaurier-Technologie setzt amplaz op d'Mënschen, op hir Ëmwelt an op e konsequente Klimaschutz.

An d'ailleurs mengen dat och déi meescht Amerikaner. D'amerikanesch Industrie mengt dat souguer selwer och. En huet jo vill Leit, déi sech méttlerweil vun em ofgewannt hunn. A mir wäerten als Lëtzebuerg sécherlech weider positiv mat de Regiounen zesummeschaffen, och an Amerika! Mir hunn hei zu Lëtzebuerg e Memorandum of Understanding, also e Vertrag, mat zum Beispill Kalifornien a Baden-Württemberg, wou mer wäerte konkret Klimaschutz maachen.

An dat heescht, et sollt ee sech wierklech... An dat fannen ech insbesondere haut immens

traureg, dass Dir elo zweemol mat populisteschen Aussoen hei op dësor Bün versicht hutt, en Doute opzeruffen, ob et wichteg ass, de Verkéier ze reduzéieren, deen eis selwer jo méi schuet awer, wéi en notzt, wa mer all Dag stresseg am Stau stinn a wa mer op d'Verkéisersdoudger kucken, insbesondere wéinst schlechter Loftqualitéit.

Dofir mengen ech, dass et wierklech gutt ass, dass mer eis net Froe stellen iwwert den Impakt, mä d'Fro stellen, wat mir selwer hei am Alldag fir de Klimaschutz wäerte maachen. An do hu mer Iddien, fir d'Leit mat anzebannen, well dorëms geet et, dass mer eng Transitioun hikréien an déi méiglechst schnell, fir déi schlëmm Folge vum Klimawandel, déi mer och hei zu Lëtzebuerg hunn, ze konterkaréieren.

Dann eppes zu den OPJen. Hir Pouvoiren - an do verweisen ech op den Text - si streng limitéiert. A wann et ëm d'Nuecht geet, da musse grav Indicen do sinn, wou dës OPJen, déi awer Spezialiste sinn - de Parquet, dat ass jo méi en Allrounder; hei si Spezialisten - als Spezialiste fir de Parquet operéieren. An dofir ass et awer e wichteg Punkt, dass mer grad, wa mer e grouse Verdacht hunn an Indicen derfir do sinn, kënnen Ëmweltschied a Schied, déi dann och der Allgemengheet herno zulaaschte falen, feststellen.

An ech mengen, dofir sinn de Rôle an déi Pouvoire vun den OPJe gerechtfertegt, well si si streng limitéiert a se limitéiere sech drop, wann et Indice-gravé gëtt. En plus hu se e Mandat vum Juge d'instruction. An ech mengen, dass mer domadder awer déi Fro beäntwert hätten.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci.

Da si mer um Enn vun eiser Diskussioun iwwert de Projet 7088 ukomm a mer géifen zur Ofstëmmung iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7088 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen.

An d'Ofstëmmung ass eriwwer: 54-mol Jo, 3-mol Neen an 3 Abstentiounen. Domat ass de Projet ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Émile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Nancy Arendt), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen (par M. Laurent Mosar), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten (par Mme Cécile Hemmen), Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par M. André Bauler), M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam (par Mme Josée Lorsché), Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus: M. Gilles Roth;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mir géifen zum leschte Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen: de Projet 7110, eng Direktiv iwwert den Zougang zu genetesch Ressourcen. An de Rapporteur, mir si scho bal dru gewinnt, ass den Här Henri Kox.

8. 7110 - Projet de loi concernant certaines modalités d'application et les sanctions du règlement (UE) n°511/2014 du Parlement européen et du Conseil du 16 avril 2014 relatif aux mesures concernant le respect par les utilisateurs dans l'Union du Protocole de Nagoya sur l'accès aux ressources génétiques et le partage juste et équitable des avantages découlant de leur utilisation

Rapport de la Commission de l'Environnement

► **M. Henri Kox** (déi gréng), *rapporteur*.- Jo. Merci, Här President. Effektiv geet et hei ëm d'Ëmsetzung vun engem europäesche Règlement, och d'Exekutioun dervun. An et geet, wéi virdrun och scho gesot an deem Gesetz vu virdrun, ëm d'Applikatioun vun deenen Accorden oder Protokoller, déi mer international ënnerschriewen.

An hei geet et ëm e ganz wichteg Protokoll. Dat ass de sougenannten Nagoya-Protokoll. An deem Nagoya-Protokoll geet et ëm d'genetesch Ressourcen, insbesondere an den Entwécklungslänner. An et geet drëms, e Partage juste, équitable ze assuréieren, dass och déi, déi d'Ressourcen hunn an deene Länner, awer och entspriechend do kënnen dervu profitéieren, wann e Wësse méi do erauskënnt, wéi dat haut de Fall ass.

An ech mengen, de Kolleeg Marco Schank war deemools bei deem Nagoya mat implizéiert. An ech mengen, dass dës Protokoll, dee jo iwwert de Schutz vun der Biodiversitéit handelt, och da muss agehale ginn. An dës Gesetz exekutéiert e Règlement vun der Europäescher Unioun, fir eben dee Protokoll esou gutt wéi méiglech da kënnen anzesetzen, dass dat och agehale gëtt, an dass wierklech déi Länner op eng gewësse Souveränitéit kënnen zrëckgräfen, an dass net op déi sougenannt, wat och schonn haut de Mëtten a verschiddenen Debatten zur Tagung komm ass, ausbeuteresch Aart a Weis virgaange gëtt, wéi dat esou oft de Fall ass an deem Sënn.

Wat beschreift dat Gesetz? Et beschreift natierlech eng ganz Rei vu Méiglechkeeten. Éischens, dass déi Applikatiounen agehale ginn. An dann huet een natierlech an engem demokratesche Rechtsstat Recoursméiglechkeeten. All dat ass implizitt an dësem Gesetz da verankert ginn.

De Statsrot hat awer op engem Punkt eng Opposition formelle, well de Gesetzesprojet d'Propos hat, e Comité virzegesinn. E Comité, deen dann d'Applikatioun, de Suivi sollt maachen. Awer de Statsrot huet eis d'Constitutioun rapeléiert, dass et net um Législateur wär, der Exekutiv virzeschreiwen, no wéi enger Aart a Weis si dat an hire Kompetenzen ëmzesetzen huet.

An dofir hu mer einfach gemengt als Kommissioun, dem Statsrot ze suivéieren. An dofir hu mer dee Comité interministériel, esou wéi e virgesi war, och aus der Gesetzespropos erausgeholl. Nichtsdestotrotz gëtt et awer intern vun der Exekutiv esou gehandhabt, an dat no Réckspreech mat der Ministesch, déi déi Erklärung an der Kommissioun ginn huet, dass dat souwisou de Fall wäert sinn, dass déi Applikatioun vun deem Gesetz oder deem Protokoll och akribesch dann nogeholl gëtt.

Vläicht just nach zu den Daten. D'Gesetz selwer gouf den 20. Januar 2017 deposéiert. De Statsrot, wéi gesot, huet den 13. Juni säin éischten Avis ginn, mat där Opposition formelle. D'Chambre de Commerce hat och net direkt inhaltlech eppes auszesetzen. Déi huet hiren Avis den 20. Januar 2017 ofginn. A mir hunn de 14. Juni 2017 mech als Rapporteur festgeluecht, wou mer och nach eng Kéier diskutéiert hunn iwwert déi Propos, déi mer dem Statsrot da ginn hunn. An den 21. Juni gouf de Rapport an der Kommissioun eestëmmeg ugeholl.

An ech ginn dann och hei nach eng Kéier den Accord vun der grénger Fraktioun.

Ech soe Merci fir d'Nolauschteren.

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Rapporteur. An d'Wuert huet den Här Marco Schank.

Discussion générale

► **M. Marco Schank** (CSV).- Jo. Merci, Här President. Ech wollt fir d'Éischt dem Kolleeg Henri Kox als Rapporteur vun dësem Projet Merci soe fir de schrëftlechen a mëndlechen Rapport. An hien huet zu Recht gesot, datt de Protokoll vun Nagoya e ganz wichteg ass, e wesentlechen ass, well en eng Aart juristescht Bollwierk géint d'Biopiraterie duerstellt. An dat virun allem, well, ech soen emol déi Länner - déi äermste Länner, hatt ech bal gesot -, d'Entwécklungslänner, awer och Schwellelänner a virun allem indigen Vëlker vun deem Protokoll profitéieren.

Ech wollt awer eng Fro un d'Madamm Minister stellen, well viru Kuerzem ass mer e Rapport an de Grapp gefall vun zwou ONGen, näamlech „Public Eye“ an „Natural Justice“. Déi hunn eng Partie Divergenzen opgewisen an deem Protokoll... éischer Divergenzen tëschent de Legislatioun vun der EU an deene Länner, déi als Fournisseur kënnen wierken, also an der Ëm-

setzung vum Protokoll. An ee vun dës Widdergespräch ass den Ament vun der Acquisitioun vun enger bestëmmter Ressource.

D'EU ass näamlech der Meenung, datt d'Obligatioun vun deem sougenannten „Access and Benefit Sharing“ eréischt an deem Moment spillt, wou den Accès, also de physischen Accès zu enger Ressource spillt. An op där anerer Säit gesäit awer d'Legislatioun vu ganz ville Länner, also sougenannt Fournisseuren, vir, datt d'Obligatioun vun deemselwechten „Benefit Sharing“ schonn da besteet, wann den Accès zu enger Ressource virun der Adoptioun vun dem Protokoll vun Nagoya geschitt ass. An dat ass e ganz wesentlechen Ënnerschied.

An dann ass eng zweet Lacune, déi ech och an deem Rapport gesinn hunn, datt gesot gëtt, datt all Transfer vu geneteschem Material Deel vun engem entspriechenden Accord muss sinn. Mä d'Resultat ass awer dann, datt et quasi onméiglech ka ginn, géint den Accès an déi illegal Notzung ausserhalb ebe vun engem gemeinsamen Accord unzekämpfen.

An duerfir wollt ech d'Madamm Minister froen, ob se déi Doleancen do deelt respektiv ob eventuell Beméiunge sinn op europäeschem Plang oder doriwwer eraus, fir dann do Nobeserungen un där entspriechender Reglementatioun ze maachen.

Ansonste géif ech dann och den Accord vun der CSV-Fraktioun zu dësem Projet ginn.

Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. Den Här Negri huet d'Wuert.

► **M. Roger Negri** (LSAP).- Villmools Merci, Här President. An och nach eng Kéier Merci dem Rapporteur Henri Kox.

Ech mengen, mam Protokoll vun Nagoya gëtt de Raubbau vun der genetesch Biodiversitéit gestoppt an den Drëttlänner. An dat begrësse mer. An domadder ginn ech och den Accord vu menger Fraktioun

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Hahn.

► **M. Max Hahn** (DP).- Well alles gesot ass, ginn ech den Accord vun der Demokratescher Partei. An ech soen dem Rapporteur da fir d'Veiert de Mëtteg e grouse Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Villmools Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Härén, ech wëll vläicht mat engem Kommentar ufänken. D'Regierung huet elo gesot, d'Madamm Minister huet gesot, et wär Populismus, vun där neier Donne an Amerika ze schwätzen. Dat ass eng Realitéit! Et ass eng Realitéit, datt dee gréissten Emetteur op der Welt aus deem Accord de Paris erausgeklommen ass! A wann een dat a seng Politik wëllt iwwersetzen a mat an d'Iwwerleeungen erabezitt, dann ass dat ganz einfach...

(Interruption par Mme Viviane Loschetter)

Mat Effet 2021, Madamm Loschetter.

...eng Saach vu politescher Verantwortung, fir sech ze iwwerleeen: Wat huet dat fir Konsequenzen op eis Economie, europawäit, lëtzebuergwäit? Gëtt et e Risiko vun „Carbon Leakage“? Gëtt et e Risiko vun Delokalisatioun?

Dir kënnt mat Kalifornien Accorde maachen. Kalifornien huet net déi amerikanesch Schweißindustrie. Dat ass u sech ganz schéin, mä et ass net d'Léisung vun deenen neie Problemer, déi sech eis stellen am Beräich vum Schutz vun der Atmosphär.

Et ass éischer eppes anescht, wat mer Suerge mécht. Mir mécht Suergen an där ganzer Klimadebatt, zu där mir eis bekennen - Schutz vun der Atmosphär ass wichteg -, mä egal wéi d'Wieder ass: Wann et reent, wann et waarm ass, kënn all Kéiers e Gréngen heihinner: „Et ass waarm dobaussen, et reent dobaussen, mir si kuerz virun der Apokalyps! Et ass eng Katastroph!“ Esou kann een net rasonéieren! An et ass eng Fro: Wëlle mer hei Politik mat Verantwortung a Realismus? Ma dat ass dat, wat d'ADR lech presentéiert. Oder hätte mer gär eng Politik mat Ideologie,...

(Brouhaha)

...blannemännerches, wou déi gréng wierklech Spezialisten dra sinn?

(Protestations)